

Raadsvoorstel Besluitvormend

Nota Verbonden partijen 2018

aan: de raad van de gemeente HILLEGOM

zaaknummer: Z-17-030462
datum voorstel: 21 december 2017
datum collegevergadering: 16 januari 2018
datum raadsvergadering: 22 februari 2018
agendapunt: 9d
portefeuillehouder: Dhr. A. van Erk
behandelend ambtenaar: Kees Goossens
e-mailadres: k.goossens@hltsamen.nl

Wij stellen voor:

1. De Nota Verbonden partijen 2018 vast te stellen als beleidskader voor versterking van de grip op verbonden partijen;
 2. kennis te nemen van de concept-uitwerking van het beleidskader in het document "Governanceregime Verbonden partijen 2018" en:
 - a. dit document vanuit het perspectief van uw raad nader in te vullen en uit te werken inclusief het in te richten governanceregime;
 - b. het initiatief daarvoor te beleggen bij de griffie en de HLT-organisatie te verzoeken daarbij ondersteuning te leveren;
 - c. de concrete invulling en uitwerking ter hand te nemen in de nieuwe raadsperiode.
-

Inleiding

Het onderwerp Verbonden partijen staat in heel Nederland volop in de belangstelling. Veel raden hebben het gevoel grip en sturing op samenwerkingsverbanden te verliezen en ervaren een grote afstand tot samenwerkingsverbanden. De raad blijft echter verantwoordelijk voor de op afstand geplaatste taak.

In de Nota Verbonden Partijen wordt uitgebreid ingegaan op het analyseren en vervolgens grip krijgen c.q. houden op de risico's die de gemeente kan lopen met (het aangaan van) een relatie met een verbonden partij.

Bij de opstelling van de Nota Verbonden Partijen zijn de aanbevelingen van rekenkamercommissie HLN: "*Samen naar beter. Gemeenteraad en governance rondom Verbonden Partijen*", van maart 2016 betrokken. Tevens is nadrukkelijk gebruik gemaakt

van de kennis uit het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) "*Wisselwerking*".

De Nota Verbonden Partijen bevat de kaders voor het beleid rondom het aangaan van participaties, de condities waaronder het publiek belang is gediend met behartiging door verbonden partijen, de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verbonden partijen en de financiële voorwaarden.

Bestaand kader en context

Het wettelijke en formele kader zoals verwoord in de Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten wordt uitvoering beschreven in bijlage 5.1 van de Nota verbonden partijen 2018. Korthedshalve verwijzen wij naar de desbetreffende bijlage.

Beoogd effect

Met de vaststelling van het beleidskader zoals geformuleerd in de "*Nota Verbonden Partijen*" wordt door uw raad het toetsingskader rondom de governance op de verbonden partijen (meerjarig) vastgelegd.

Omdat wij als colleges van burgemeester en wethouders van de HLT-gemeenten er bewust voor gekozen hebben een uniform beleidskader aan de respectievelijke raden ter besluitvorming aan te bieden, ontstaat er voor uw raad vanuit dit gemeenschappelijke beleidskader haast als vanzelf de mogelijkheid om – voor zover u dat wenst en u daarin meerwaarde ziet – verbinding te leggen met uw collega raden en raadsleden in HLT-verband om samen op te trekken, gemeenschappelijke belangen op elkaar af te stemmen en synergie als raden in HLT verband te bereiken. Immers, u spreekt als het ware een zelfde taak en refereert en acteert vanuit een gemeenschappelijk beleidskader.

Dit laat uiteraard onverlet dat vanuit het individuele en specifieke gemeentelijke belang de uitwerking in het concreet toe te passen governanceregime op een verbonden partij van gemeente tot gemeente kan verschillen.

Argumenten

1. Versterking van de grip door de gemeenteraad op verbonden partijen maakt het noodzakelijk om de "Nota verbonden Partijen" vast te stellen.

In de afgelopen jaren zijn gemeentelijke taken in toenemende mate uitgevoerd door en beledigd in publiek- of privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden. Deze trend gaat ook onze gemeente niet voorbij. De taken die we met partners in gezamenlijkheid uitvoeren zijn de afgelopen jaren in aantal, maar zeker ook in relevantie en diepgang (denk bijvoorbeeld alleen maar aan de samenwerking in het sociaal domein) fors toegenomen.

Door het toenemende belang en impact van regionale samenwerking wordt voor de gemeenteraden in heel Nederland de vraag of en zo ja hoe grip gehouden kan worden op (regionale) samenwerkingsverbanden steeds sterker.

Met dit voorstel en de bijbehorende beleidsnota "*Verbonden Partijen 2018*" doen wij een handreiking rondom de inrichting van de governance afspraken op verbonden partijen en het daarbij behorende afwegingskader.

2. Een gemeenschappelijk beleidskader maakt samenwerking in de governance makkelijk.

Wij hebben er als college bewust voor gekozen de beleidsnota "*Verbonden Partijen 2018*" in gezamenlijkheid met onze HLT partners op te stellen. Wij stellen u voor om (in elk geval in HLT-verband) een uniform beleidskader vast te stellen, omdat dit voor uw raad kansen schept en mogelijkheden creëert om – vanuit een gemeenschappelijke taal/ het gemeenschappelijke beleidskader – allianties aan te gaan, samenwerkingsafspraken te maken en zelfs tot verdeling van taken over te gaan. Zowel door de

rekenkamercommissie als door de Raad voor het openbaar bestuur wordt juist het zoeken van samenwerking met gelijkgestemden / belanghebbenden op de governance van verbonden partijen als kansrijk en belangrijk gezien.

Vanuit dit perspectief raden wij u dan ook aan om – indien in HLT verband de raden beslissen tot de vaststelling van een gemeenschappelijk beleidskader – dit beleidskader ook onder de aandacht te brengen van andere gemeenteraden in de regio, waarbij in de eerste plaats gedacht kan worden aan Noordwijk/Noordwijkerhout.

Het vaststellen van een gemeenschappelijk beleidskader maakt het overigens niet noodzakelijk dat bij toepassing en uitvoering van dat beleidskader er per definitie ook uniformiteit moet bestaan. Vaak bestaan er parallelle belangen, maar het is ook goed mogelijk dat vanuit datzelfde beleidskader in verschillende gemeenten zaken anders worden gewogen en er tussen gemeenten een van elkaar geheel of gedeeltelijk afwijkend *governanceregime* wordt ingericht.

3. Door het periodiek (jaarlijks) afwegen van het *governanceregime* per verbonden partij ontstaat focus.

Wij doen u het voorstel om het beleidskader (vastgelegd in de nota "*Verbonden Partijen 2018*") voor onbepaalde tijd vast te stellen waardoor de continuïteit in de afwegingscriteria wordt vastgelegd. Daarnaast verdient het aanbeveling jaarlijks, (in het kader van de P&C-cyclus), per verbonden partij de specifiek op die verbonden partij van toepassing zijnde governance afspraken (vastgelegd in het document "*governanceregime verbonden partijen*") te herijken en op hun actualiteitswaarde te beoordelen. Het meest geschikte moment voor een dergelijke herijking ligt naar de mening van ons college aan het begin van het kalenderjaar (februari/maart). Op basis van de (voorlopige) gegevens uit de jaarrekening kan dan de balans worden opgemaakt en bovendien is dit moment nog tijdig genoeg om de uitkomsten daarvan als afwegingskader te betrekken bij de beoordeling van de door elke verbonden partij voor april aan de gemeenteraad voor te leggen kadernota.

Door het vastleggen van de afspraken en het verwachtingspatroon per verbonden partij in het document "*governanceregime verbonden partijen*" ontstaat focus op de gemaakte afspraken en de gesignaleerde aandachtspunten en is het mogelijk om daarover het gesprek te voeren tussen uw raad en ons college. Met deze afspraken schetst uw raad voor ons college en voor de verbonden partij de ruimte waarbinnen geopereerd kan worden.

4. Nu vaststellen van het beleidskader brengt de nieuwe gemeenteraden in de volgende bestuursperiode in positie.

Vanuit de ervaringen die door u als raad in de nu teneinde lopende bestuursperiode zijn opgedaan bent u bij uitstek in de positie om het beleidskader zoals geschetst in de nota "*Verbonden partijen 2018*" te beoordelen op relevantie en effectiviteit. Om die reden stellen wij uw dan ook voor om nog in deze bestuursperiode te besluiten over het beleidskader.

Omdat juist de nieuwe gemeenteraad met het beleidskader zal moeten werken en omdat het de nieuwe raad is die per verbonden partij het *governanceregime* zal moeten inrichten is het wenselijk de invulling van het document "*governanceregime verbonden partijen*" over te laten aan de nieuwe raad.

5. "Nota Verbonden partijen" & het document "Governanceregime verbonden partijen"
zijn raadsinstrumenten en daarmee ook qua inhoud een raadsverantwoordelijkheid.

In ons duale stelsel zijn wij (het college van burgemeester en wethouders) en de burgemeester belast met het dagelijks bestuur (en dus ook met het besturen van verbonden partijen) en berust bij uw raad op hoofdlijnen de volgende bevoegdheden:

- de kaderstellende rol
- de volksvertegenwoordigende rol; en
- de controlerende rol.

Vanuit die rollen en verantwoordelijkheden is het de taak van uw raad om invulling te geven aan de governance op de verbonden partijen.

Juist vanwege de betrokkenheid van ons college in het bestuur van een verbonden partij past het niet bij onze rol als college om een prominente rol te vervullen bij de inrichting van de governance op de verbonden partijen. Dit is bij uitstek een rol en taak die bij u (de gemeenteraad) thuis hoort. Wij achten ons dan ook niet in een positie om een voorzet te doen voor de concrete inrichting van het governanceregime per verbonden partij.

Wij geven u in overweging om uw eigen ambtelijk apparaat (i.c. de griffie) hierbij de voortrekkersrol te laten vervullen. Het spreekt daarbij overigens voor zich dat wij u het aanbod doen en sterk in overweging geven de deskundigheid binnen de HLT-organisatie te benutten om materiedeskundigheid aan te leveren. Een coproductie tussen uw griffie en de HLT-organisatie (onder regie van de griffie) leidt naar onze mening tot de hoogst mogelijke kwaliteit.

Kanttekeningen

Het inrichten van het governanceregime per verbonden partij, het doorontwikkelen en aanscherpen daarvan zal naar de mening van ons college een meerjarig traject zijn, waarin steeds stapje voor stapje verbeteringen en aanscherpingen worden aangebracht.

Financiële consequenties

De vaststelling van het beleidskader in de vorm van de "Nota Verbonden partijen 2018", noch de uitwerking en invulling van het beleidskader in de vorm van het document "Governanceregime verbonden partijen" heeft rechtstreekse financiële consequenties.

Het maakt echter de sturing op verbonden partijen transparanter, directer en eenduidiger, waardoor de financiële inspanningen beter kunnen worden verantwoord en door de verbeterde grip en sturing van uw raad ook de allocatie van middelen (geld) op een - vanuit het eigen gemeentelijke perspectief - rationele en weloverwogen wijze op een verantwoorde manier kan plaatsvinden, in het belang van de eigen gemeente.

Aanpak, uitvoering en participatie

Zoals hiervoor al aangegeven stellen wij u voor om (in elk geval in HLT verband) dit gezamenlijke en uniforme beleidskader vast te stellen, waardoor u zichzelf in de positie brengt om de governance op verbonden partijen - daar waar mogelijke en wenselijk - ook over de eigen gemeentegrenzen heen te beleggen en af te stemmen.

Wij geven u overigens in overweging om - indien u met het voorliggende voorstel instemt - dit beleidskader ook te delen met andere raden waarmee in dezelfde verbonden partijen wordt samengewerkt.

Wij zijn van mening dat de formele betrokkenheid van ons college rondom de governance op verbonden partijen eindigt bij het aanbieden van het (concept) beleidskader en de inspanning om te komen tot een (in elk geval op HLT-niveau) uniform beleidskader.

U als gemeenteraad bent aan zet als het gaat om de governance op verbonden partijen en de inrichting en positionering van het governance instrumentarium. Wij als dagelijks bestuur vervullen veelal een andere – meer op uitvoering gerichte rol – binnen de verbonden partijen. Juist vanwege de noodzakelijke rolvastheid van elk van de bestuursorganen (de burgemeester, het college inclusief de individuele collegeleden en de raad) is het wenselijk dat wij ons vanuit onze collegerol niet al te zeer bezig houden met de wijze waarop u vanuit uw rol en verantwoordelijkheid invulling wilt geven aan de governance op verbonden partijen.

Wij geven u dan ook in overweging om daarin zelf het voortouw te nemen (in samenspraak met uw eigen ambtelijke organisatie i.c. de griffie) en zelf over te gaan tot de invulling en inrichting van het document "*governanceregime verbonden partijen*". Wij doen daarbij overigens vanzelfsprekend het aanbod om inhoudelijke en materie-deskundigheid aan te dragen vanuit onze ambtelijke organisatie.

Duurzaamheid

Het inregelen van de governance op verbonden partijen leidt tot een betere grip op die verbonden partijen en levert daarmee per definitie een bijdrage aan de toekomstbestendigheid en duurzaamheid van de relatie met de desbetreffende verbonden partij.

Hillegom-Lisse-Teylingen (HLT)

Zoals aangegeven wordt vanuit de drie colleges van burgemeester en wethouders aan de HLT raden een identiek beleidskader aangeboden om – daar waar wenselijk – gezamenlijk op te kunnen trekken en elkaar te kunnen versterken.

Urgentie

Wij zijn van mening dat het wenselijk is om (vanuit uw ervaringen in de aflopende bestuursperiode) het voorliggende beleidskader te toetsen op relevantie en tot vaststelling van dat beleidskader over te gaan. U brengt daarmee de nieuwe raad in een goede uitgangspositie om de governance op de door de nieuwe raad gewenste accenten en speerpunten in te richten. Daarmee ontstaat dan ook voor het nieuw te vormen college duidelijkheid over het door de gemeenteraad te creëren beleidskader op de individuele verbonden partijen.

Evaluatie

Voor wat betreft de periodieke bijstelling en evaluatie verwijzen wij u korthedshalve naar de daarover door ons in de Nota verbonden partijen 2018 opgenomen paragraaf.

Bijlagen en achtergrondinformatie

1. Nota Verbonden Partijen 2018
2. Governanceregime verbonden partijen
3. collegevoorstel Nota verbonden partijen

namens het college van burgemeester en wethouders,

C. Baauw
secretaris

A. van Erk
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente HILLEGOM,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 16 januari 2018 met betrekking tot het uitbrengen van een raadsvoorstel over het opstellen van de nota "Verbonden partijen 2018",

gelet op artikel 108 van de Gemeentewet,

besluit:

1. De Nota Verbonden partijen 2018 vast te stellen als beleidskader voor versterking van de grip op verbonden partijen;
2. kennis te nemen van de concept-uitwerking van het beleidskader in het document "Governanceregime Verbonden partijen 2018" en:
 - a. dit document vanuit het perspectief van uw raad nader in te vullen en uit te werken inclusief het in te richten governanceregime;
 - b. het initiatief daarvoor te beleggen bij de griffie en de HLT-organisatie te verzoeken daarbij ondersteuning te leveren;
 - c. de concrete invulling en uitwerking ter hand te nemen in de nieuwe raadsperiode.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 22 februari 2018,

Drs. P.M. Hulpas-Jordaan
griffier

A. van Erk
voorzitter